

Remissvar

2021-12-13

Diarienummer: 0693/21

Handläggare:

Anna Pettersson

Statens musikverks remissvar avseende promemorian Upphovsrätten på den digitala inre marknaden (Ds 2021:30)

Inledning

Vid Statens musikverk bedrivs arkiv-, biblioteks- och museiverksamhet. Inom myndigheten finns även Elektronmusikstudion samt skivbolaget Caprice Records.

Musikverket ställer sig positiva till att EU:s direktiv 2019/790 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden nu skall implementeras i svensk rätt, för att bland annat nå en rättvis balans mellan skyddet av upphovsrätten och yttrandefriheten. Musikverket har dock ett antal invändningar från både användar- och rättighetsperspektiv som redovisas nedan.

Redovisning av synpunkter

Vi noterar att det är första gången som den europeiska och svenska lagstiftaren föreslår lagändringar som innebär inskränkningar i upphovsrätten och de så kallade angränsande rättigheterna. Hittills har den internationella och svenska utvecklingen inneburit att dessa rättigheter kontinuerligt utvidgats eller förstärkts.

Musikverket välkomnar möjligheten till att förhandla fram och teckna bredare avtalslicenser. Flera av de föreslagna inskränkningarna i upphovsrätten kan ge Musikverket och andra kulturarvsinstitutioner bättre möjligheter att kunna tillhandahålla kulturarv åt användare och medborgare, såsom exempelvis att ensamrätten försvinner vid trogna fotografiska återgivningar av tidigare skyddade verk, användning av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar men som inte finns i handeln, framställning av exemplar för bevarandeändamål samt genom ovan nämnd avtalslicensmodell.

Musikverket ser dock att det föreslagna regelverket samtidigt riskerar att rendera i en betydande ökning av administration, särskilt då avseende kraven på informationsplikt och transparens (artikel 19). Det sistnämnda kan generera en betydande indirekt kostnadsökning för mindre kulturarvsorganisationer såsom arkiv, bibliotek och museer.

Statens musikverk

Box 16326
103 26 Stockholm
Besöksadress: Sibyllegatan 2

Telefonnummer 08 519 554 00
Organisationsnummer 202100-3666
musikverket.se

Mindre kulturarvsinstitutioner kan dessutom ha svårt att hävda sig som jämbördig part i avtalsförhandlingar, exempelvis gentemot en kollektiv förvaltningsorganisation.

Musikverket anser det problematiskt om Sveriges tolkning av direktivet skiljer sig väsentligt på vissa punkter från andra medlemsstaters, eftersom direktivet ska tillämpas ”med särskild hänsyn till digital och gränsöverskridande användning av skyddat innehåll”. Enligt vår uppfattning är det viktigt att Sverige håller sig till en implementering som är så lika det av EU-beslutade direktivet och dess bestämmelser som möjligt. Detta för att nå direktivets syfte – att underlätta klarering av rättigheter och anpassa upphovsrätten till den digitala marknaden.

Musikverket anser också att definitionen av delningstjänster bör motsvara definitionen i direktivet, så att man inte riskerar undanta ytterligare tjänster från de nya ansvarsreglerna (artikel 17). Skrivningar som begränsar tillämpningen av bestämmelserna till enbart de marknadsdominerande, globala tjänsterna bör strykas. Det bör också tydliggöras att även potentiellt konkurrerande tjänster ska omfattas, och inte enbart tjänster som existerar idag.

Då ett av direktivets syften var att komma till rätta med det som brukar kallas för value gap, det vill säga det konkurrensproblem som uppstår när vissa tjänster ingår licensavtal medan andra nedvetet väljer att inte klarera rättigheter, men med nuvarande förslag ser vi att det finns en risk att detta inte åtgärdas. Musikverket anser att man bör ändra de föreslagna ansvarsfrihetsreglerna. Lydelsen/lagtextern är inte tillräckligt tydlig för att avsedd effekt skall nås, det vill säga att stärka upphovsrätten på den digitala marknaden och verka för att skälig ersättning till rättighetshavarna skall möjliggöras.

Rättighetshavarna bör ha möjlighet att kunna nyttja en effektiv *notice and staydown*-lösning, det vill säga att det skyddade innehållet skall tas ner från tjänsten på begäran av rättighetshavare och förbli nere, och vi önskar tydlighet gentemot delningstjänsterna avseende detta.

Sammanfattning

- Bredare avtalslicenser
- Implementering av direktivet bör ligga närmare det av EU-beslutade direktivet
- Det kan bli ansträngande för mindre organisationer, såväl att nyttja fördelar som att möta krav i direktivet
- Fler tjänster bör träffas av de nya ansvarsreglerna
- Delningstjänsternas ansvar behöver förtydligas och gå längre till exempel genom *notice and staydown*.

Dokumentnamn

3(3)

2021-12-13

Diarienummer: 0693/21

Beslut om yttrande

Musikverkets remissvar har fastställts av generaldirektör Dan Lundberg. I beredningen har verksamhetschef Caprice Records Marie Wisén, marknads- och promotionsansvarig Caprice Records Anders Cangemark och digitaliseringsansvarig David Jansson deltagit.

För Musikverket

Dan Lundberg, generaldirektör